

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/75/2013
Identifikačné číslo spisu:	4609010024
Dátum vydania rozhodnutia:	05.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Lipovský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4609010024.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 5. februára 2014 v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Pavla Polku v trestnej veci obvineného Y. T. pre zločin nedovolenej výroby, omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 1 T 11/2009, o dovolaní, ktoré podal obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Juraja Gavalca, advokáta v Trnave, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 15. októbra 2013, sp. zn. 4 To 86/2013, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Y. T. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 1 T 11/2009 z 2. mája 2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 To 86/2013 z 15. októbra 2013, bol obvinený Y. T. uznaný vinným zo zločinu nedovolenej výroby, omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

v nezistenej dobe od roku 2007 až do jeho zadržania 22. augusta 2008 si na nezistenom mieste, nezisteným spôsobom a bez potrebného povolenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zadovážil nezistené množstvo marihuany - rastliny rodu Cannabis, ktorá je zákonom číslo 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch, v znení neskorších predpisov zaradená do I. skupiny psychotropných látok, z ktorej psychotropnej látky poskytol na užitie (fajčenie) v množstve potrebnom na vyhotovenie cigarety najmenej v dvoch prípadoch v presne nezistenom čase pri garážach nachádzajúcich sa pri rieke v meste Topoľčany A. Q. a najmenej v jednom prípade v presne nezistenom čase v lete roku 2008 na presne nezistenom mieste R. V..

Za to bol obvinenému uložený podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. (v znení zákona číslo 204/2013 Z.z.) a s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. (po zistení poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písmeno j/ Tr. zák. a po nezistení žiadnej, v ustanovení § 37 Tr. zák. uvedenej priťažujúcej okolnosti) trest odňatia slobody na 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. a za podmienok ustanovených v § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a zároveň mu bol uložený probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe, ktorá sa podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. ustanovuje na 4 (štyri) roky.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b/, písm. c/ Tr. zák. bolo obvinenému uložené obmedzenie - zákaz:
- požívania alkoholických nápojov a iných návykových, zvlášť psychotropných látok,
- stretávania sa s osobami, ktoré niektorým zo spôsobov uvedených v § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. (kúpa, predaj, výmena, zadováženie, prechovávanie) neoprávnene nakladajú so psychotropnými látkami.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený Y. T., prostredníctvom obhajcu, dovolanie, s poukazom na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ktoré nasledovne odôvodnil:

„Neodôvodnenie písomného súhlasu na odpočúvanie telefónnych hovorov

Poukazujem na skutočnosť, že podľa rozhodnutí Ústavného súdu SR (napr. I. ÚS 274/05 zo 14.6.2006 alebo č.k. I. ÚS 114/2012 zo dňa 13.6.2012) musí byť takéto rozhodnutie odôvodnené a preskúmateľné.

Preskúmateľnosť dôvodnosti vydania súhlasu si vyžaduje relevantnú konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom stanovené podmienky odôvodňujúce zásah do práva na súkromie.

Právne stanovisko dopĺňam poukazom na konkrétne rozhodnutie NS SR č.k. 1 Tdo V 3/2011 zo dňa 26.10.2011, pričom poukazujem na jeho odôvodnenie, najmä na stranách 11 a 12 (rozhodnutie je dostupné na internetových stránkach NS SR).

Ani v prípade mojom nebol písomný súhlas odôvodnený konkrétnymi skutkovými okolnosťami ani vzhľadom k podozreniu z trestnej činnosti a ani vzhľadom k úmyslu spáchať trestný čin, príkaz nevysvetľuje, na podklade akých okolností nastalo dôvodné podozrenie, že bol trestný čin spáchaný alebo má byť spáchaný, bez bližšieho popisu skutkových okolností nespĺňa príkaz požiadavku preskúmateľnosti, tj. chýba relevantná konkrétne vysvetľujúca argumentácia, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom stanovené podmienky odôvodňujúce zásah do práva zaručeného ústavou (I. ÚS 274/2005, I. ÚS 114/2012 a NS SR 1 Tdo V 3/2011).

Trestné stíhanie bolo začaté a obvinenie vznesené len na základe odpočúvaní telefónnych hovorov a pokiaľ je toto odpočúvanie nezákonné, obžalovaný nesmie byť odsúdený na základe nezákonného dôkazu a ani dôkazov odvíjajúcich sa od nezákonného dôkazu a informácii ním získaných.

Podľa uznesenia Krajského súdu v Nitre 4 To 89/2012 zo dňa 23.8.2012 je postačujúce odôvodnenie príkazu alebo súhlasu na použitie informačno - technických prostriedkov uvedené v žiadosti, čo je evidentne v rozpore s nálezmi Ústavného súdu SR (napr. I. ÚS 274/05 zo 14.6.2006 alebo č.k. I. ÚS 114/2012 zo dňa 13.6.2012).

Nález Ústavného súdu SR I. ÚS 114/2012 zo dňa 13.6.2012 rieši prípad totožný správnym problémom v tejto veci, t.j. či postačí odôvodnenie na použitie informačno -technického prostriedku uvedené v žiadosti.

Krajský súd v Trnave v súvislosti s týmto nálezom odôvodnil súhlas na použitie informačno - technického prostriedku na zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky odkazom v odôvodnení súhlasu na dôvody uvedené žiadosti, čo je podľa nálezu Ústavného súdu SR I. ÚS 114/2012 zo dňa 13.6.2012 postup ústavne neakceptovateľný a v rozpore so zákonom (strana 4 a 5 do spisu priloženej kópie nálezu).

To znamená, že odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Nitre na strane 10 právnym názorom, že

písomný súhlas na použitie informačno - technických prostriedkov nemusí byť odôvodnený a postačí odkaz na odôvodnenie žiadosti, je v rozpore so stabilizovanou judikatúrou Ústavného súdu SR a to konkrétne s dvomi vyššie uvedenými nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Nebezpečenstvo z omeškania, neodkladnosť neopakovateľnosť úkonu trestného konania

Podľa § 199 ods. 1, tretia veta Tr. por., ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, začne policajt trestné stíhanie vykonaním zaistovacieho úkonu, neopakovateľného úkonu alebo neodkladného úkonu.

V danom prípade nebol súhlas na odpočúvanie telefónnych hovorov vydaný v súlade s ustanovením § 199 ods. 1, druhá veta Tr. por. po začatí trestného stíhania uznesením.

V danej veci pritom nešlo o prípad nebezpečenstva z omeškania, nešlo o neodkladný a ani neopakovateľný úkon.

Za zákonný spôsob získania dôkazu treba považovať splnenie formálnych, t.j. procesných podmienok vyžadovaných Trestným poriadkom na vykonanie konkrétneho dôkazu a splnenie obsahových (materiálnych podmienok), t.j. aby úkon - použitý dôkazný prostriedok na vykonanie dôkazu - bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť (R 38/2003).

Súdna prax Najvyššieho súdu SR je jednoznačná v otázke použiteľnosti dôkazov, ktoré boli zabezpečené alebo vychádzali z nezákonného dôkazu (rozsudok NS SR 5 Tdo 47/2010, rozsudok NS SR 2 Tdo 37/2011 a celý rad ďalších).

V tejto súvislosti poukazujem napr. aj na rozhodnutie Ústavného súdu ČR I. ÚS 3369/10 a jeho odôvodnenie, ktoré sa dá obdobne aplikovať aj na daný prípad, pretože vychádza z ústavných práv, ktoré sú rovnaké ako v Slovenskej republike.

Podotýkam, že Ústavný súd Českej republiky vydal celý rad obdobných rozhodnutí, súdna prax je vo vzťahu k predmetnej otázke v Českej republike ustálená, rozhodnutia sú dostupné na webovej stránke Ústavného súdu Českej republiky.

Poukazujem aj na jedno z posledných rozhodnutí Ústavného súdu ČR, nález č.k. I. ÚS 4183/12 zo dňa 24.7.2013, ktorý definuje situáciu neodkladnosti ako takú, že v dostatočne krátkej dobe nebude možné začať trestné stíhanie uznesením a s ohľadom na túto skutočnosť hrozí zmarenie dôkazu.

Odvolací súd napokon sám v uznesení 4To/89/2012 zo dňa 23.8.2012 na strane 10 v druhom odseku tvrdí, že informácie získané na základe súhlasu na použitie informačno -technických prostriedkov nemožno použiť v prejednávanej veci ako dôkaz z dôvodu, že nešlo o neodkladný alebo neopakovateľný úkon a k ich použitiu došlo pred začatím trestného stíhania.

Hneď vzápätí odvolací súd v uznesení na strane 10 v treťom odseku tvrdí, že informácie získané na základe súhlasu na použitie informačno - technických prostriedkov možno využiť v prejednávanej veci.

Informácie teda nemožno použiť, ale je ich možné využiť v trestnom konaní, v čom vidí dovolateľ na jednej strane logický rozpor, pretože slová využiť a použiť majú významovo zhodný obsah a na strane druhej zásadný nesúlad s aplikačnou praxou.

Za zákonný spôsob získania dôkazu treba považovať splnenie formálnych, t.j. procesných podmienok vyžadovaných Trestným poriadkom na vykonanie konkrétneho dôkazu a splnenie obsahových (materiálnych podmienok), t.j. aby úkon - použitý dôkazný prostriedok na vykonanie dôkazu - bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť (R 38/2003).

Súdna prax Najvyššieho súdu SR je stabilizovaná v otázke použiteľnosti dôkazov, ktoré boli zabezpečené

alebo vychádzali z nezákonného dôkazu (rozsudok NS SR 5 Tdo 47/2010, rozsudok NS SR 2 Tdo 37/2011 a celý rad ďalších).

Podľa tejto uplatňovanej súdnej praxe, na základe dôkazu získaného nezákonným spôsobom, (prítom nezákonnosť dôkazu v danej veci skonštatoval aj Krajský súd v Nitre sám vo svojom uznesení), nemožno použiť ani dôkazné informácie z takéhoto dôkazu vyplývajúce (v tomto možno okrem iného poukázať aj na rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. ITo/13/2012, ktorého právny záver bol prijatý pod číslom Rtk 1/12 na 43. zasadnutí TK KS Nitra dňa 7.6.2012).

Právny záver odvolacieho súdu, že možno využiť informácie z nezákonného dôkazu, je tak podľa obhajoby v zásadnom rozpore s judikatúrou všeobecných súdov.

Záver

Iba zopakujem, že trestné stíhanie bolo začaté a obvinenie vznesené len na základe odpočúvaní telefonických hovorov a pokiaľ je toto odpočúvanie nezákonné, obžalovaný nesmie byť odsúdený na základe nezákonného dôkazu a ani dôkazov odvíjajúcich sa od nezákonného dôkazu a informácii ním získaných (napr. rozhodnutia NS SR 3 Toš 7/2008 alebo 2 Tdo 37/2011 str. 12 a 13), nič z konania získaného v rozpore so zákonom, nie je možné „urobiť“ zákonným, bolo by to v rozpore so základnými zásadami demokratického právneho poriadku.

Takéto informácie je možné použiť iba v inej trestnej veci za splnenia zákonných podmienok (analog. napr. rozsudok NS SR č.k. 2 To 5/2011).

V uvedených súvislostiach považujem za potrebné poukázať aj na stabilizovanú judikatúru Ústavného súdu SR, podľa ktorej neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu, zaručeného podľa čl. 1 Ústavy SR, je aj princíp právnej istoty, ktorý spočíva okrem iného v tom, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06).

Uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 4 To 89/2012 zo dňa 23.8.2012 dáva na rovnaké právne relevantné otázky, ktoré už v praxi boli opakovane riešené, odlišnú odpoveď, pričom rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 4 To 86/2013-664 zo dňa 15.10.2013 napadnuté týmto dovolaním vychádza z právnych záverov uvedeného uznesenia.

Dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd vyslovil podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 4 To 86/2013-664 zo dňa 15.10.2013.

Tiež navrhuje, aby dovolací súd podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.“

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor, ktorý uviedol, že dovolanie obvineného, podané prostredníctvom jeho obhajcu, považuje za nedôvodné a plne sa stotožňuje s rozhodnutím druhostupňového Krajského súdu v Nitre i s jeho právnou argumentáciou vyjadrenou v odôvodnení rozhodnutia. Odvolací súd sa zaoberal aj zákonnosťou vykonaného odpočúvania telefonických hovorov a prokurátor má za to, že odpočúvanie telefonických hovorov, ako i následné začatie trestného stíhania, vznesenie obvinenia, tiež všetky ďalšie procesné úkony - výsluchy svedkov a ďalšie dokazovanie v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní - boli v tejto trestnej veci vykonané zákonne a nie je naplnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., a preto navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie obvineného Y. T. odmietol podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd, ako súd dovolací, zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na

príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.); dospel však k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Z obsahu dovolania obvineného Y. T. vyplýva, že podstatou jeho dovolacích námietok je skutočnosť, že trestné stíhanie bolo začaté a obvinenie vznesené len na základe odpočúvania telefónnych hovorov a pokiaľ je toto odpočúvanie nezákonné, nemôže byť odsúdený na základe nezákonného dôkazu a ani dôkazov odvíjajúcich sa od nezákonného dôkazu a informácií ním získaných.

Tvrdenie obvineného Y. T., že jeho trestné stíhanie bolo začaté a obvinenie vznesené len na základe odpočúvania telefónnych hovorov, nezodpovedá skutočnosti. Trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Tr. por. (tzv. vo veci) bolo začaté, vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Topoľčanoch, ČVS: ORP-139/JP-TO-2008, zo 7. mája 2008. Z obsahu tohto uznesenia nie je zistiteľné, čo bolo podkladom pre začatie trestného stíhania vo veci. Obvinenému Y. T. bolo vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Tr. por. uznesením vyšetrovateľky Krajského riaditeľstva Policajného zboru, úradu justičnej a kriminálnej polície, Nitra, ČVS: KRP-76/OVK-NR-2008, z 22. augusta 2008, a to pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekursoru a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. Zo skutkovej vety uznesenia o vznesení obvinenia a ani z odôvodnenia uznesenia o vznesení obvinenia vôbec nevyplýva, že obvinenie bolo vznesené Y. T. na podklade dôkazov získaných použitím informačno-technických prostriedkov na zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky. Dovolací súd pripomína, že námietku, podľa ktorej trestné stíhanie bolo začaté a obvinenie vznesené len na základe odpočúvania telefónnych hovorov, obvinený Y. T. nevzniesol ani v sťažnosti z 3. septembra 2008 proti uzneseniu o vznesení obvinenia.

Nad rámec dovolacích dôvodov dovolací súd poznamenáva, že odsudzujúce rozhodnutie Krajského súdu v Nitre je zjavne založené na dôkazoch, ktoré spočívajú vo výpovedi samotného obvineného Y. T., ktorý sa ku skutku, ktorý bol predmetom obžaloby, priznal a na výpovediach svedkov A. Q., R. V. a D. L..

Skutočnosti namietané v dovolaní obvineného Y. T. nezodpovedajú obsahu vyšetrovacieho a súdneho spisu, a preto dovolací súd nemal dôvod konfrontovať dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a samotný súhlas na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky s rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorými argumentuje dovolateľ vo svojom dovolaní.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného Y. T. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Y. T. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.